* R E - 3 0 8 3 / 2 0 0 *

RE-3083

M. A. (Part - I) Examination

April / May – 2010

Sanskrit (Prin.) : Paper - III

(Itihāsa and Purāṇa)

(१) भागवतपुराणम् (स्कन्ध – ६–८)

(२) महाभारत–विराटपर्व

Time : **3** Hours] [Total Marks : **70/100**

સૂચના/Instruction :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. **Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.** Name of the Examination : ☛ **M. A. (Part - 1)** Name of the Subject : ☛ **Sanskrit (Prin.) : Paper - 3** ☛Subject Code No. : **3 0 8 3** ☛Section No. (1, 2,.....) : **Nil**	Seat No. : Student's Signature

१ (અ) કોઈ પણ **બે** સાનુવાદ સમજાવો : **૮/૧૦**

1 (a) Explain any **two** with translation : **8/10**

(१) देहदेहिविभागोऽयमविवेककृतः पुरा।
जातिव्यक्तिविभागोऽयं यथा वस्तुनि कल्पितः॥ ६, १५, ८॥

(२) श्रवणं कीर्तनं विष्णोः स्मरणं पादसेवनम्।
अर्चनं वन्दनं दास्यं सख्यमात्मनिवेदनम् ॥ ७, ५, २३॥

(३) अष्टौ प्रकृतयः प्रौक्तास्त्रय एव हि तद्गुणाः।
विकाराः षोडशाचार्यैः पुमानेक समन्वयात्॥ ॥ ७, ७, २२॥

(४) त्वं ब्रह्म पूर्णममृतं विगुणं विशोक–
मानन्दमात्रमविकारमनन्यदन्यत्
विश्वस्य हेतुरुदयस्थितिसंयमाना–
मात्मेश्वरश्च तदपेक्षयानपेक्षः॥८,१२,७॥

(બ) કોઈ પણ **બે** શ્લોકોનું સાનુવાદ વિવરણ કરો : **૮/૧૦**

(b) Explain any **two** with translation : **8/10**

(१) नाऽस्य यानं न पर्यङ्कं न पीठं न गजं रथम्।
आरोहेत् सम्मतोऽस्मीति स राजवसतिं वसेत्॥ ४, १०॥

(२) अश्वानां प्रकृतिं वेद्मि विनयं चापि सर्वशः।
दुष्टानां प्रतिपत्तिं च कृत्स्नं चैव चिकित्सितम्॥ १२, ७॥

(૩) भार्यायां रक्ष्यमाणायां प्रजा भवति रक्षिता।
प्रजायां रक्ष्यमाणायां आत्मा भवति रक्षितः ॥ २०, २७॥
(૪) अभिमन्युर्महाबाहुः पुत्रो मम विशां पते।
जामाता तव युक्तो वै भर्ता च दुहितुस्तव ॥ ६७, ९॥

૨	કોઈ પણ **બે** વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો :	૧૪/૨૦
2	Write critical notes on : (any **two**)	**14/20**
	(૧) અગ્નિપુરાણ - અલંકારશાસ્ત્રના ગ્રંથ તરીકે	
	(1) અગ્નિપુરાણ – as a text on Poetics	
	(૨) કૂર્મપુરાણનો રચનાકાળ	
	(2) The Date of कूर्मपुराण	
	(૩) પુરાણ શબ્દની વ્યુત્પત્તિ અને અર્થો.	
	(3) The word Purāṇa and its senses	
	(૪) પુરાણોનું વર્ગીકરણ	
	(4) Classification of the Purāṇas.	
૩	પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત નાટકોના ઉપજીવ્ય ગ્રંથ તરીકે મહાભારતને મૂલવો.	૧૪/૨૦
3	Evaluate the Mahābhārata as a source of classical Sanskrit plays.	**14/20**
	અથવા / OR	
૩	રામાયણકાલીન સમાજ અને સંસ્કૃતિનો આલેખ આપો.	૧૪/૨૦
3	Give an outline of society and culture in the Rāmāyaṇa Age.	**14/20**
૪	પદ્મપુરાણને પુરાણલક્ષણોની સંદર્ભમાં મૂલવો.	૧૪/૨૦
4	Evaluate पद्मपुराण in the light of the characteristics of Purāṇa.	**14/20**
	અથવા / OR	
૪	શ્રીમદ્‌ભાગવતપુરાણ એક મહાપુરાણ છે.'' આ વિધાનની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.	૧૪/૨૦
4	श्रीमद्‌भागवतपुराण is a Mahāpuraṇa". Discuss the statement in detail.	**14/20**
૫	(અ) નોંધ લખો :	૬/૧૦
5	(a) Write a note on :	**6/10**
	अजामिलोपाख्यान **અથવા / OR** मोहिनीअवतारकथा	
	(બ) નોંધ લખો :	૬/૧૦
	(b) Write a note on :	**6/10**
	द्रौपदीनुं पात्र - The characeter of द्रौपदी	
	અથવા / OR	
	वैवाहिकपर्व	